

اداره مرکزی :

آنقره ده ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یاننده کی داڭره

استانبول بوروسى :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
داڭره مخصوصه

حيات

میان راه میانہ ... دنیایہ راہا ہر وہ حیات قاتلم ... !
- نیچہ -

نسخہ سی ہربرده ۱۵ غروشر .

سنہ لکی پوستہ ایله ۷.۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷.۵ دولار)

ابونہ واعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۷۵

آنقره ، ۳ مایس ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

مصاحبه

« ترجمہ » سٹری

حسین جاہد بکک جداً حیرت و تقدیرہ
شایان بر فعالیتلہ اورتہ یہ قوبدینی قرق الی جلد
مترجم اثر مناسبتیلہ احمد ہاشم بکک یازدینی
کوچوک بر تنقید ، مطبوعات مزده یکیدن « ترجمہ »
مسئلہ سنی اویاندردی . احمد جودت بکک ، جلال
نوری بکک وداھا بعض ذوات ، بووسیله ایله بعض
شایان دقت فکرلر ایلری سوریدیلر . چوق
اوزون سنہ لردن بری زمان زمان اورتایہ آتیلان
بو « ترجمہ » مسئلہ سنک بوصورتلہ تکرار میدانہ
چیقمہ سی ، یکیدن تدقیق و مناقشہ موضوعی
اولماسی ، ہر حالده فائدہ سز دکلدرد . بووسیله
ایله بزده بوخصوصده دوشوندکرمزی سویلہ مک
ایستیورز .

نہ کی عاملر تاثیریلہ اولورسہ اولسون ، یکی
بر مدنیت داڭره سنہ کیرن بر ملتک ایلک ایشی
او مدنیتہ طائد اثرلری کندی لسانہ ترجمہ
ایتمکدر . تورکلر بر آراق « بودیست »
و « مانچہ یست » اولدقلری زمان ، او مدنیت
زمرہ لرینہ منسوب اثرلری - بالخاصہ دینی
اثرلری - کندی دیلرلرینہ چور مشاردی ؛ اسلام
مدنیتی داڭره سنہ کیردکن صوکرادہ ، عصر لرچہ ،
عرب و عجم ادبیات وعلومنی تورکچہ یہ نقل ایله
اشتغال ایتدیلر . « شرقی تورکستان » دن
باشلا یہرق « بوسنہ » یہ قدر ، تورک حرثک
حکمران اولدینی یرلردہ وجودہ کلن بو « ترجمہ »
ادبیاتی ، عمومیتلہ ظن و تخمین اولوندیغندن
چوق ، پک چوق فضلہ در . بالخاصہ ، بللی
باشلی اثرلرک ، مختلف زمانلردہ مختلف آداملر
طرفندن یاپیلش ، بش آلتی ترجمہ سنہ

مملکتدہ اجنبی لسانلرینی وبالخاصہ « فرانسرچہ » یی
بیله نلر چوغالدی ؛ ایلک مکتب کتابلرندن
باشلا یارق ، بوتون فکر عالمزده ، حتی
« تالیف » نامی آلتندہ ، ترجمہ لردن باشقا
برشی کورونمز اولدی . یازیق کہ بو برعصرلق
فعالیتک نتیجہ سی ، صرف ایدیلن امکلہ متناسب
اولمامش ، علم و ادبیات ساحہ سنده « امہات » دن
عد اولونہ حق ہان هیچ برشی لسانمزہ نقل
ایدیلہ مشدر . لیسہ لرہ و یوکسک مکتبلرہ مخصوص
درس کتابلرینک بیله آنجاق شوصوک سنہ لردہ
ترجمہ ونشرینہ باشلانیدیغنی سویلرسہ ک ، بو
خصوصده داھا اینی بر فکر ایدینیلہ بیلیر .

بوتون بونلرہ رغماً ، بوفعالیتک بوسبوتون
نتیجہ سز قالدینی دە ادعا ایدیلہ مز : برعصر اول
تمامیلہ « قرون وسطائی » بر مملکت اولان تورکیہ دە
بوکون « لائیک جمہوریت » ادارہ سنک قورولا
بیلمہ سی ، آنجاق ، بوفکری فعالیتک محصولی
اولان « ملی انتباء » سایہ سنده قابل اولمشدر .

صوکرآ ، مملکتک وسطی عرفان سویہ سی
حتی بوندن یکریمی سنہ اولکی سویہ ایله قیاس
ایدیلہ میہ جک قدر یوکسہ لشدرد : بوکونکی
دارالفنون طلبہ سنک یازدقلری کوچوک تبتعا منہ لر ،
بوندن یکریمی سنہ اول استانبول دارالفنونندہ
او قوتولان درس کتابلرندن ہر حالده داھا
یوکسہ کدر . صوکرآ ، بوکونکی تورکچہ ، علمی
وفلسفی ہر مفہومی افادہ ایدہ جک قدر تکامل
ایتمش ، « علم اصطلاحلری » ہنوز تمامیلہ اولماسہ
بیله اسکینہ نظرآ چوق فضلہ تأسسہ باشلا مشدر .

تصادف ایدیلدیکی نادر دکلدرد . بر مثال اولمق
اوزرہ ، « قزوینی » نک « عجائب المخلوقات »
آدلی مشہور اثرینک بش آلتی تورکچہ ترجمہ سی
اولدیفنی ذکر ایدہ لم . بویوک اثرلرک ترجمہ سی
ایچون آیریجہ ہیئتلر تشکیل ایدیلدیکی دە ذکرہ
شایاندر : داماد ابراہیم پاشا « عینی » نک بویوک
اسلام تاریخنی ، « منجم باشی » نک « جامع الدول » یی
او دورک باشلیجہ عالملرندن تشکیل ایتدیکی بر
ہیئتہ ترجمہ ایتدیرمشدی . عربچہ ویا عجمچہ
متنلری غیب اولارق یالکز تورکچہ ترجمہ لری
سایہ سنده علم عالمچہ معلوم اولابیلش اثرلردہ
یوق دکلدرد . اجداد مزک ، اسلام مدنیتی
محصوللرینی تورکچہ یہ نقل ایچون صرف ایتدکری
ہمت ، بزم اوروپا اثرلرینی ترجمہ خصوصندہ کی
فعالیتزدن چوق فضلہ ایدی .

برعصر دن بری ، اوروپا علومنی لسانمزہ
نقل ایچون « خوجا اسحق افندی » دن باشلا یہرق
برچوق فکر وقلم اربابمز اولدجہ چالیشدیلر .
« مہندس خانہ » ، « طیبہ » و « حربیہ » کی ،
عسکری قوتیزی اوروپا اصولندہ تنسیق وتشکیل
ایچون آچیلان مؤسسہ لر ، بو ترجمہ فعالیتک
باشلیجہ عامللری اولدی . « تنظیمات » دن صوکرآ ،
بوتون دولت تشکیلاتنک غریبلاشدیریلہ سی
احتیاجی ، « شناسی » ایله باشلا یان فکری وادبی
تجدد ، یکی معارف تشکیلاتنک استلزام ایتدیکی
فعالیتلر ، بو « ترجمہ » جریانی بوسبوتون قوتلہ
ندیردی ؛ « انجمن دانش » و « دارالفنون » تشبثلری
« غلطہ سرایی » مکتب ملکیکہ ، مکتب حقوق ،
کی مؤسسہ لردہ بو خصوصده مؤثر اولدیلر .

غلوریا - ویقتیس

مشهور اولردن:

«آنتونه-مهرسیه» نك یارس شهراماتی داخلنده مرکوز اولاره معروف ائری.

هرنه قدر بیوک هیكلتراش (Rude = رود)،
فلاسیق مسلك و اصولنده بك زیاده رغبت قازاعش
اولان allegorique یعنی تلمیحی طرز و شكلك
هیكلتراشلق فنی تجددكار فكرلر افاده ایتكدن
ومعاصرکیسه لری ده تصویر ایتكدن منع ایده میه جكنی
بوكون پارسك كوكبكنده مرکوز بولمقده اولان
طاق طغر اوزرنده کی مشهور اثریله [*] اثبات ایلدی
ایسه ده هیكلتراشلق صنعتنده رعایتی اقتضا ایدن
ایجاز واختصار هر حالده كوكك حادثاتی ارائه وتمثیل
ایلك کیفیتنی مشكل قیلور ایدی.

اون دو قوزنچی عصر وسطنك امتدادنجه نحت
صناعتی سرکیلره عائد تزیینات، و بیوک آدمك
خاطره سنی تأییداً عمومی میدانلره مخصوص آبدات
احداث ایتكدن خارجه جیقمادی. معبودلری و بالآخره
حكمدارلری تمثیل ایلدكدن صوكره هیكلتراشلق عاقبت
عامی بر وصف و حال اکتساب ایدرك ملتك قهرمانلری
تكریم ایتدی. فرانسه نك بتون شهرلری كندیلرینه
شان و برمش اولانلری تجیل ایتكده تفاخر ایتدیلر.
نهایت ۱۸۷۰ سنه سنده وقوعبولان استیلا
وهزیمتك موجب اولدینی بیوك هیجان، اشخاص
مختلفه دن مركب اولان وینه تلمیحی طرزی قوللانقله
برابر ملی افكار و خاطراتندن ده الهام آلان وملتك
دوبغولرینی شرح و افاده ایلنه یكی یكی آثار هیكلتراشی
وجوده كتیردی. صنعت مشهور انسانلری تکریمدن
واز كچه رك حقیقه «دهموقراتيك» بر حاله كلدی
و عمومی و مهیج فكرلری طوئج ویا مرمرده تثبیت
ایلدی. ایسته بو نوع هیكلرك بین العوام اك زیاده
رغبت قازاعش اولانی (آنتونه-مهرسیه) نك
احداث الماش اولدینی (غلوریا - ویقتیس) در.
(طولوز) ده تولد ایتش بولونان بو هیكلتراش
مسطر رأسی اولان شهرك تشویق و ترغیبی ایله
واونك تخصیص ایتدیكى معاش و معیشت ایله بارسه
كلرك ۱۸۵۸ سنه سنده وجوده كترمش اولدینی:
«مینوطوری مغلوب ایتكدن صوكره معبودلره
حمد و ثنا ایدن تهزه» موضوعلی اثریله هیكلتراشلقده
بیوك روما مكافاتی احراز ایتدی.

۱۸۷۰ سنه سنده آلمانیا ایله فرانسه آره سنده
محاربه ظهور ایتدیكى زمان كندیسی روماده بولنیور
ایدی. روماده فرانسه آقاده میسی مداومی اولدینی
ایچون بو عنوان اونی خدمت عسکرده دن معاف
قیلور ایدی. ذاتاً بابانك حكومتی آلتنده بولنان
(روما) شهرى ایتالیا عسكری طرفندن محاصره
ایدلش اولدینی ایچون كندی ده بو شهر داخلنده
قباعش قالمش ایدی. قورشونلر (ویلا مه دیسیس) ك

[*] حیات: صای ۳۸.

— لاتینجه می؟ کیسه آكلمازكه...
— آكلار... همده دهاقیسه ودهایی اولور!
ایسته بوسورتله دركه (شمیل كه بار) بو غروب
شواسمی (مهرسیه) نك آتلیه سنده برسیغار ایچمكه
اولدینی صرعه طاقدی واولیله جه قالدی.
بواثر، تركینك طرافتی، شكلك علمی طرزی،
برده اسلوبی ووضوح تامی جهتیله (ژان غوزون) لرك،
(قوآزووقس) لرك، (قوستو) لرك (رود) لرك
فلاسیق عنعنه سی داخلنده در.

فرانسه نك ۱۸۷۰ سنه سنده اوغرا دینی فلاكتلردن
وهیكلتراشك روماده صمیمی آرقداشی اولان ناقش
(ره نیو) نك ده وفاتندن ملهم اولان بوغروب عظیم
موقفته نائل اولدی، (سالون) ده افتخار مدالیه سنی
قازاندی وپارس شهراماتنك بیوك حولیسی داخلنده
كندیسه بر موقع شرف تخصیص قیلندی كه حالا اوراده
مرکوز بولمقده در.

بونك اوزرنه فرانسه ناخترینك برنجیلری
صره سنه قونولان (مهرسیه) رومادن عودتنده
كذلك طرافتی، علمی مزایای، برده اسلوبی ایله
تمیز ایدن و دائماً علوی اولقله برابر نمایله واضح
بر فكری افاده ایتكده بولنان اثرلر احداثه دوام
ایلدی. هله (بلفور) شهرینك ۱۸۷۰ محاربه سی
هنكمانده کی مدافعه سنی تأییداً وجوده كتیردیكى:
Quand même! یعنی «نه اولسه ده!» عنوانی غروبنده،
برده (لوئی فیلیپ) ك مرقدنده بو آریست زمان حاضر
البسه و قیافتی ممتاز بر اصول حقیقت پرستی ایله وزحمتیز
اولدینی قدر هیچ ده باردانه اولیان بر طرز ایله
قوللانمیشدر. آثاری میاننده بلكه ده اك ایلیری اولان
بو ایکی اثر شاه اثرلر میاننده معدود درلر.
بولردن برنجیسنده الزاسیلره مخصوص بیوك سرپوشی
لایس بر قادی بلفور شهرینی تشخص ایتدیربیور
ویاره لی بر عسکره استنادگاه اوله رق اونك لندن
دوشه جك اولان تفنکی قاورایور. تلمیحی اولان
بوتصویرنده کی اشخاص بر فرانسه عسكری ایله برده
الزاسی بر کوبلی قادیندن عبارتدر. بواثرده و مطبوره
بطش و صولت، هر حالده شكلی و نحتی اك بوسكك علویه
انضمام ایتكده اولدینی کی ترکیب متوازن بولمقی ده اونی
بارد كوسترمكدن اوزاقدیر.

(آنتونه مهرسیه) بو حقیقت پرورانه تجددنده
فلاسیق اولان (غلوریا و یقتیس) ی قدر موقفته ابرمیشدر.
(لوئی فیلیپ) ك مرقدینه كانجه (مهرسیه)
قرااك اكثریتله تحف و مضحك بر طرزده تصویر
ایدیله كلش اولان شكلكه بونده بر حشمت و عظمت
و برمش و آبدنه ك حاوی اولدینی ایکی شخصك حال
استغراق ایچنده کی وضع و طورلری اعتباریله ده بونوعدن
اولان اك كوزل غروب لره معادل بر اثر وجوده
كتیرمكه موفق اولمشدر.

هر حالده «نه اولسه ده!» عنوانی غروب ایله
برده موضوع بحثیز اولان (غلوریا و یقتیس) دن
برنجیسی مهیج و خجاعت انگیز اولان طرز ادراکی
اعتباریله، اونه كی ده غایه خیالی و واردیلش بولنان
شكل رموزیسی جهتیله عین درجه ده تقدیر لره
هرایکیسی ده هم خلقك، همده آریستلرك تقدیر
و اعتبارینه مظهر اولش و كرك تاریخده، كركسه
صناعتده هیچ شبهه سز بر موقع شرف قازاعشدر.

وهی

[نابلوسی وسیلی علاوه مژده در.]
دیوارلرینی كلوب ده لدكجه ذهنی اسکی آرقداشلرینك
وازجله ناقش (ره نیو) نك محاربه یه اشتراك ایچون
عزیمت ایتش اولدقلری پارسه كید بیور ایدی. نهایت
آره سی جوق كچمه دن استخلاص خبری واونكله برابر
(ره نیو) نك ثلومی، پارسك تسلیحی، عسكرك
هزیمتی کی مؤلم حوادث كللكه باشلادی...

(مهرسیه) هم بوكدرلی حاللری دوشونیور،
همده (ویلا مه دیسیس) ده آتلیه سی داخلنده
حاضر لامقده بولندینی «صامسون ایله دالیا» غروبنه
درین درین بلقور ایدی. احوال بو درجه خجیع
ایكن، آرقداشلرندن بری محاربه ده مقتول دوشمش
ایكن روما آقاده میسی مداوملرینك حالا اسکی افسانه لر
تصویرینه دوام ایتكده اولدقلرینی كوردكلری زمان
پارسیلر ك و عمومیتله فرانسه لرك نه دیه جكلرینی دوشونوب
دور بیور ایدی. مشهور (سالومه) لوحه سنی، جدآ بیوك اولان
بوشاه اثری مراکش شهرنده نقش ایدوب پتیردكدن
صوكره مان بوشهری ترك ایدرك و بشقه لرینه عطف ایدلكده
اولان شو: «آنامی ووریورلر، امدادینه قوشیورم!»
سوزینی ده حایقیره رق حربه قوشمش اولان آرقداشك
آتشلی و بك شانلی كین قیسه حیاتی خاطرلامش ایدی.
فی الواقع (ره نیو)، بك قیمتلی بر جوق نابلور
وجوده كتیردكدن صوكره كنجلك چاغنك اورته.

سنده، و تام بر موقفیتك ایچنده ترك حیات ایتش
ایدی. شوالده بوناقش، اوقیسه عمری اثناسنده
آننجق بارلاق بر باشلاقیجه مخصوص اولان امید
وخیالاتی طامیش دیمك اولیور ایدی.
بر فرانسه شاعرینك: «كنج ثوللر اللهك
سه وکیلی قوللریدر!» سوزی مشهوردر، (مهرسیه)
كندی كندی بونی تکرار ایدوب طور بیور و نهایت
شوبوده ملاحظه ایدیور ایدی: «ایسته هیكلتراشلقده
افاده ایدیله جك شی! ایسته وطن اوغرنده ثولن
بر آرقداشك روماده خاطرندن جیقارلامدینی اثبات
ایدكك اثر!.. حیاتی وطنه فدا ایدن كنجلره
شرف!.. مغلوب بر قهرمانی آلوب كوتورن بر معبوده...
شرف مغلوبلره!»

(مهرسیه) بو فكری اساس انخاذا ایدرك
طاسلاقلر یاغنه کیریشدی وایشه باشلادی.
فرانسه ادباسندن و فرانسه انجمنی اعضاسندن
(شمیل كه بار) بر كون رومایه كلرك اونی زیارت
ایتدی و اثری كورنجه صنعتکاری تبریک ایتكله برابر
شونی علاوه ایلدی:

— شرف مغلوبلره عنوانی برینه بونك لاتینجه سنی
سویسه كز یعنی «غلوریا و یقتیس» دیسه كز ده
ای اولور.